

Рівненський державний гуманітарний університет
(повне найменування закладу вищої освіти)
Кафедра практичної психології та психотерапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК06 Основи символдрами

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність

053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

Психологія

(назва спеціалізації)

освітній ступінь

магістр

(бакалавр/магістр)

інститут, факультет, психолого-природничий

(назва інституту, факультету,)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма «Основи символдрами» для здобувачів освітнього ступеня
магістр за освітньо-професійною програмою «Психологія»

Галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальності 053 Психологія

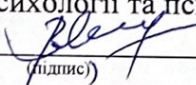
Мова навчання: українська

Розробники: Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук,
професор кафедри практичної психології та психотерапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології та
психотерапії

Протокол від “30” серпня 2019 року № 7

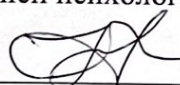
Завідувач кафедри практичної психології та психотерапії

(підпис) (проф. Ямницький В.М.)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-
природничого факультету

Протокол від “17” вересня 2019 року № 6

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

(підпис) (доц. Сяська І.О.)

©РДГУ, 2019рік

© С.А. Литвиненко, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітньо-професійна програма Психологія	Варіативний компонент	
Модулів – 2	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання Підготувати презентацію на тему «Метод символдрами: основний ступінь» (за обраним напрямом) та захистити її		Семестр	
Загальна кількість годин – 120			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Освітній ступінь: магістр	10-й
	Лекції		
	18 год.		год.
	Практичні, семінарські		
	10 год.		год.
	Лабораторні		
	12 год.		год.
	Самостійна робота		
80 год.	год.		
Вид контролю:			
залік			
Передумови для вивчення дисципліни «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Вікова і педагогічна психологія», «Психотерапія», «Психологічне консультування»			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомлення студентів з теорією та методами психотерапії за методом символдрами, специфікою її організації та проведення, набуття професійної компетентності у сфері психотерапевтичної роботи; формування у студентів знань, вмінь та практичних навичок, необхідних для надання психологічної допомоги різним віковим групам.

Завдання викладання курсу:

- сформуванню уявлення у студентів про сутність теоретичних і практичних аспектів глибокої психотерапії як галузі психологічних знань і виду психологічної практики;
- ознайомити з особливостями проведення індивідуальної та групової психотерапії;
- сформуванню вміння використовувати набуті знання при роботі з клієнтами на різних вікових етапах розвитку людини;
- засвоєння студентами сучасних методів, прийомів та технік індивідуальної психотерапії для диференційованого застосування їх у психологічній практиці;
- сприяти формуванню професійної компетентності майбутнього практичного психолога;
- отримати досвід практичної роботи з власним несвідомим;
- отримати навички актуалізації та рефлексії власного пригніченого проблемного матеріалу, опанування провідних способів роботи з несвідомим матеріалом;
- оволодіння глибоко-психологічними стратегіями та прийомами розв'язання внутрішніх конфліктів.

Згідно освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни мають бути сформовані наступні компетентності:

загальні:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

фахові:

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях

3. Очікувані результати навчання (базуються на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються):

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Психотерапія як практика сучасної допомоги

Тема 1. Психотерапія як сфера психологічної практики

Загальне поняття про психотерапію. Психокорекція, психотерапія, психотренінг: співвідношення понять. Проблема методу в психотерапії, різноманітність класифікацій психотерапевтичних методів. Предмет і завдання психотерапії. Етапи психотерапевтичного процесу. Поняття терапевтичного контракту. Специфічні риси психотерапевтичного процесу. Види психотерапії. Основні принципи, мета та завдання психотерапевтичної роботи. Вимоги до психолога, що здійснює психотерапевтичний вплив: теоретичний, практичний та особистісний компоненти готовності до здійснення психотерапевтичної роботи. Оцінка ефективності психотерапевтичного впливу, фактори, що визначають ефективність психотерапевтичних заходів.

Тема 2. Поняття глибинно-орієнтованої психотерапії. Психодинаміка та аналітична психологія

К.Г.Юнга як концептуальні основи символдрами

Поведінковий та психодинамічний підходи. Підтримуюча та глибинна психотерапія. Поняття психоаналізу. Категоріальний апарат психоаналітичної теорії. Провідні психоаналітичні моделі. Первинні та вторинні процеси. Стадії психосексуального розвитку. Методи психоаналізу. Робота з сновидіннями. Інтерпретація опору, трансферу. Розвиток ідей З.Фрейда у сучасних психоаналітичних теоріях. Теорія об'єктних відносин, Его-психологія, теорія Самості. Відмінності концепцій З.Фрейда та К.Г.Юнга. Основні концепції та принципи аналітичної психології. Особистісне та колективне несвідоме. Комплекси. Архетипи. Символи. Самість. Структура особистості. Его-спрямованість, психологічні функції. Розвиток особистості. Індивідуація-персоналізація.

Змістовий модуль II.

Теорія і практика символ драми

Тема 3. Загальне поняття про метод кататимного переживання образів

Історія створення методу, його теоретичні основи, місце серед інших напрямків психотерапії. Біографія Х.Льойнера. Метод кататимного переживання образів: особливості та провідні положення. Психоаналітичні витоки символдрами. Основні принципи. Структура дидактичного опису: основний, середній та вищий ступінь. Кататимні образи і сновидіння. Аутосимволізм. Стандартні мотиви і вільний перебіг образів. Система підготовки фахівців за методом символдрами; показання до психотерапії за методом символдрами, форми її проведення (індивідуальна, групова психотерапія і психотерапія пар).

Тема 4. Основи символдрами

Основні техніки та стилі ведення на основному ступеню символдрами, інтерпретація символіки чисел і кольору. Мотиви основного ступеню. Тестові та діагностичні мотиви. Тест «Квітка» (мовчазний образ), стандартні мотиви основного ступеня: «Луг», «Струмок», техніки, які використовуються в роботі з цими мотивами (задоволення архаїчних потреб, кататимна гідротерапія). Методика роботи з мотивами, шестикрокова техніка інтерпретації малюнка (образа, сновидіння), робота з щоденником. Основні техніки символдрами (задоволення архаїчних потреб, кататимна гідротерапія), режисерські принципи «нагодувати і перегодувати» і «прийняття і дружні обійми»). Мовчазний мотив «Дерево». Методика роботи зі стандартними мотивами "Гора", "Дім", "Узлісся". Техніка роботи з нічними сновидіннями. Супервізії та їх значення в підготовці психотерапевтів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль I												
Змістовий модуль I.												
Тема 1. Психотерапія як сфера психологічної практики	16	4	2	2	-	20						
Тема 2. Поняття глибинно-орієнтованої психотерапії. Психоаналіз та аналітична психологія К.Г.Юнга як концептуальні основи символдрами	18	6	2	2	-	20						
Разом за містовим модулем 1.	58	10	4	4		40						
Змістовий модуль II.												
Тема 3. Загальне поняття про метод кататимного переживання образів	28	4	2	4	-	20						
Тема 4. Основи символдрами	32	4	4	4	-	20						
Разом за містовим модулем 2:	62	8	6	8	-	40						
ІНДЗ	10				10							
Усього	120	18	10	12	10	80						

6. Теми семінарських занять (не передбачені навчальним планом)

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психотерапія як сфера діяльності практичного психолога. Проблема методу в психотерапії	2
2.	Поняття глибинно-орієнтованої психотерапії. Психоаналіз та аналітична психологія К.Г.Юнга	2
3.	Символдрама як метод.	2
4.	Основи символдрами.	4
	<u>Усього</u>	10

8.Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Символіка кольору, чисел, предметів. Мотив «Квітка».	2
2.	Мотиви «Луг», «Струмок», інтерпретаційне поле. Методика роботи з мотивами, шестикрокова техніка інтерпретації малюнка.	4
3.	Мовчазний мотив «Дерево». Методика роботи зі стандартними мотивами "Гора", «Дім».	4
4	Мотив "Узлісся». Техніка роботи з нічними сновидіннями..	4
	<u>Усього</u>	12

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ефективність психотерапії. Вимоги, критерії і методики визначення ефективності психотерапії. Системна оцінка.	4
2.	Характеристика методів та прийомів символдрами: робота з мотивами, малюнком, нічним сновидінням.	4
3.	Супервізії та їх значення в підготовці психотерапевтів.	4
4.	Проективний малюнок: основні завдання даного методу, теми для малювання, специфіка обговорення.	4
5.	Аналіз труднощів, що виникають в глибинній психотерапії, їх класифікація.	4
6.	Методи роботи з проблемами в міжособистісних відносинах.	4
7.	Основні проблеми емоційної сфери та методи роботи з ними.	4
8.	Основи глибинно-аналітичної символіки.	4
9.	Поведінковий та психодинамічний підходи. Підтримуюча та глибинна психотерапія.	4
10.	Поняття психоаналізу. Категоріальний апарат психоаналітичної теорії. Провідні психоаналітичні моделі..	4
11.	Первинні та вторинні процеси. Стадії психосексуального розвитку. Методи психоаналізу. Робота з сновидіннями. Інтерпретація опору, трансферу..	4
12.	Розвиток ідей З.Фрейда у сучасних психоаналітичних теоріях. Теорія об'єктних відносин, Его-психологія, теорія Самості..	4
13.	Відмінності концепцій З.Фрейда та К.Г.Юнга. Основні концепції та принципи аналітичної психології..	4
14.	Особистісне та колективне несвідоме. Комплекси. Архетипи. Символи. Самість. Структура особистості.	4
15.	Его-спрямованість, психологічні функції. Розвиток особистості. Індивідуалізація-персоналізація.	4
16.	Особистість психоаналітика. Покази і протипокази до практики	2

	психоаналізу.	
17.	Покази та протипокази до психотерапії за методом символдрами, форми її проведення.	4
18.	Психодинамічний підхід як концептуальна основа символдрами.	4
19.	Усього	80

10. Індивідуальне науково-дослідне завдання.

1. Скласти словник термінів та понять за матеріалами курсу.
2. Обґрунтувати особливості використання символдрами у розв'язанні різних проблем дітей та дорослих.
3. Розробити методичні рекомендації для молодого фахівця щодо проведення символдраматичних занять.
4. Підготувати презентацію на тему «Метод символдрами: основний ступінь» (за обраним напрямом) та захистити її.

11. Методи навчання.

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

- МО1 – екзамени;
- МО2 – усне або письмове опитування;
- МО3 – колоквиум,
- МО4 – тестування;
- МО5 – командні проекти;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
- МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;
- МО10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути:

- екзамени;
- комплексні екзамени;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах;
- інші види).

14. Критерії оцінювання результатів навчання

Загальні критерії оцінювання

І рівень – початковий. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет

вивчення.

II рівень – середній. Здобувач вищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

III рівень – достатній. Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

IV рівень – високий. Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1-34 F Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	35-59 FX незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти відтворює менш як половину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконує елементарні завдання, наводить приклади; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
II.	60-63 (E) задовільно	Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.

Середній	64-73 (D) задовільно	Здобувач вищої освіти знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує від 55 до 65% від загальної кількості тестів.
III. Достатній	74-81 (C) добре	Знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен проаналізувати відповіді іншого студента; з допомогою викладача скласти план реферату, може опрацьовувати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує від 75 % до 80 % від загальної кількості тестів.
	82-89 (B) добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.
IV. Високий	90-100 (A) відмінно	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили. Самостійно виконує від 95% до 100% від загальної кількості тестів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту	для заліку

	(роботи), практики	
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота				ІНДЗ	Модульний контроль	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	10	20	100
15	20	20	15			

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення з дисципліни складається з:

- інтерактивного комплексу навчально – методичного забезпечення дисципліни,
- конспекту лекцій на паперовому та електронному носіях;
- практикуму з дисципліни та методичних вказівок до семінарських занять на паперовому і електронному носіях;
- тематики контрольних робіт та методичних рекомендацій до їх виконання на паперовому і електронному носіях;
- тестових завдань з курсу та методичних рекомендацій до їх виконання на паперовому і електронному носіях;
- матеріалів для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (слайдів, відео- та аудіозаписів);
- завдань і методичних вказівок для самостійної роботи студентів;
- індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- переліку завдань (запитань) для проміжного та підсумкового контролю рівня знань;

17 Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Схарактеризуйте особливості психокорекції, психотерапії, психотренінгу як напрямів діяльності практичного психолога.
2. Схарактеризуйте, різноманітність класифікацій психотерапевтичних методів.
3. Види психотерапії. Основні принципи, мета та завдання психотерапевтичної роботи.
4. Вимоги до психолога, що здійснює психотерапевтичний вплив.
5. Оцінка ефективності психотерапевтичного впливу, фактори, що визначають ефективність психотерапевтичних заходів.
6. Категоріальний апарат психоаналітичної теорії.
7. Розвиток ідей З.Фрейда у сучасних психоаналітичних теоріях.
8. Основні концепції та принципи аналітичної психології. Особистісне та колективне несвідоме.
9. Комплекси. Архетипи. Символи.
10. Історія створення методу, його теоретичні основи, місце серед інших напрямків психотерапії.
11. Метод кататимного переживання образів: особливості та провідні положення.
12. Психоаналітичні витоки символдрами.

13. Структура дидактичного опису: основний, середній та вищий ступінь.
14. Кататимні образи і сновидіння.
15. Стандартні мотиви і вільний перебіг образів.
16. Система підготовки фахівців за методом символдрами.
17. Основні техніки та стилі ведення на основному ступеню символдрами.
18. Мотиви основного ступеню.
19. Тестові та діагностичні мотиви.
20. Тест «Квітка» (мовчазний образ).
21. Стандартні мотиви основного ступеня: «Луг», «Струмок».
22. Методика роботи з мотивами.
23. Шестикрокова техніка інтерпретації малюнка (образа, сновидіння).
24. Робота з щоденником.
25. Основні техніки символ драми.
26. Мовчазний мотив «Дерево».
27. Методика роботи зі стандартними мотивами "Гора", "Дім", "Узлісся".
28. Техніка роботи з нічними сновидіннями.
29. Супервізії та їх значення в підготовці психотерапевтів.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Абрамова Г.С. Практическая психология / Г.С. Абрамова. – М.: Ваклер, 2001. – 350 с.
2. Александров А.А. Интегративная психотерапия / А. А. Александров. — СПб.: Питер, 2009. — 352 с.
3. Александров А. А. Современная психотерапия / А. А. Александров. - СПб.: Академический проект, 2007. - 335 с.
4. Базисное руководство по психотерапии: современный учебник / под ред. М.М. Решетникова. – СПб.: Изд-во Речь, 2013 – 784 с.
5. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості / Бондаренко О.Ф. – Харків: Фоліо, 2005. – 237 с.
6. Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К.: Ника-Центр, 2005. – 320 с.
7. Бурменская Б.В. Возрастно-психологическое консультирование: проблемы психического развития детей / Бурменская Б.В., Карабанова О.А., Лидерс А.Г. – М.: Ваклер, 2005. – 296 с.
8. Вайнер И. В. Основы психотерапии / И.В. Вайнер. - СПб.: Питер, 2002. - 288 с.
9. Вайсе Дж. Как работает психотерапия / Дж. Вайсе — М.: Класс, 2009. – 240 с.
10. Гінгер С. Психотерапія: 100 хибних уявлень або як зробити свій вибір / С. Гінгер. – Львів: Каменярь, 2007. – 150 с.
11. Каліна Н.Ф. Психотерапія / Н.Ф. Каліна. – К.: Академвидав, 2010. – 280 с.
12. Карвасарский Б.Д. Психотерапевтическая энциклопедия / Б.Д. Карвасарский. – Санкт-Петербург: Питер, 2010. – 721 с.
13. Карвасарский Б. Д. Психотерапия / Б.Д. Карвасарский. — М.: Медицина, 2005. – 475 с.
14. Лёйнер Х. Кататимное переживание образов / Пер. с нем. Я. Л. Обухова. М., «Эйдос», 1996.
15. Лёйнер Х. Основы глубинно-психологической символики. // Журнал практического психолога, 1996, № 3, 4.
16. Малкина-Пых И.Г. Справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых.- М.: Эксмо, 2010. – 570 с.
17. Методы современной психотерапии. Учебное пособие. Сост. Л.М. Кроль, Е.А. Пуртова. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 480 с.

18. Обухов Я.Л. Символдрама и современный психоанализ. Сборник статей. – Харьков: Регион-информ, 1999.
19. Обухов Я.Л., Белоцерковский Г.М.: Кататимно-имагинативная психотерапия: введение в основную ступень. – Ида-Вирумаа 2002.
20. Приц А.Д. Психотерапія — нова наука про людину / А.Д. Приц — Львів: Дета, 2009. – 397. с.
21. Романин А.Н. Основы психотерапии / А.Н. Романин - М.: Издательский центр «Академия», 1999. - 208 с.
22. Соколова Е. Т. Психотерапия. Теория и практика / Е. Т. Соколова - М.: Академия, 2006. - 368 с.
23. Тарасов Е. П. Популярная психотерапия / Е.П. Тарасов — М.: Гранд, 2007. – 360 с.
24. Фрейд А. Психология «Я» и защитные механизмы (1936). М., «Педагогика-Пресс», 1993.
25. Фрейд З. О клиническом психоанализе. Избранные сочинения. М., «Медицина», 1991.
26. Фрейд З. Очерки по психологии сексуальности (1905). М., 1989.
27. Фрейд З. Я и Оно (1923). // Фрейд З. Избранное. М., Внешторгиздат, 1989.
28. Юнг К. Психологические типы. М., 1923.
29. Юнг К. Психология бессознательного. // Собрание сочинений. М., «Канон», 1994.

19. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. <http://hklіb.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
3. <http://www.koob.ru/> - електронна бібліотека «Куб».
4. <http://pro.fpkо.ru/post-name/286/> - федерація психологів-консультантів онлайн.
5. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».
6. Symboldrama.org - офіційний сайт Міжнародного товариства сприяння розвитку символдрами.

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20 -20 _____
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20 -20_навчальний рік
на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)